

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-656

20.6.2025

Tryg Forsikring NUF

Retts hjelp

Tvist om skattevedtak – tvistetidspunkt?

Sikrede var i tvist med norske skattemyndigheter grunnet vedtak om økt skatteplikt. Økningen gjaldt lønnsinntekt opptjent i utlandet, og sikrede mente inntekten kun var skattepliktig i opptjeningslandet. Sikrede påklaget vedtaket. På dette tidspunktet hadde sikrede ikke forsikring i foretaket. Da endelig vedtak fra Skatteklagenemnda forelå var forsikringen i kraft, og sikrede søkte om retts hjelpdekning for tvisten. Foretaket avsto dekning med henvisning til at forsikringen ikke var i kraft på tvistetidspunktet. Sikrede mente at det var tidspunktet for når den administrative klageadgangen var uttømt som måtte legges til grunn, og han anførte at unntaket for tvist som hadde sammenheng med sikredes yrke eller erverv ikke kom til anvendelse i skattesaker. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på retts hjelpdekning, og viste til at da sikrede bestred vedtaket om økt skatt, hadde han ikke forsikring i foretaket.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om retts hjelpdekning for tvist mot skattemyndighetene.

Det oppsto tvist mellom sikrede og norske skattemyndigheter om skattlegging av lønnsinntekt fra utlandet.

Skattemyndighetene fattet 20.10.21 vedtak om økt skattepliktig inntekt for inntekstårene 2015–2019. Sikrede klagde på vedtaket kort tid etter at han mottok dette. Av dokumentlisten fra Skatteklagenemndas sekretariat sin innstilling fremgikk det at klagen var datert 22.10.21.

Klagen ble ikke tatt til følge, og Skatteklagenemnda fattet 27.9.24 endelig vedtak i saken. Vedtaket kunne ikke påklages, og neste skritt var eventuelt søksmål.

Sikrede søkte om retts hjelpdekning for tvisten, men foretaket avsto dekning med henvisning til at forsikringen ikke var i kraft på tvistetidspunktet. Sikrede hadde forsikring i foretaket fra 8.4.24.

Sikrede var uenig i avslaget og viste til at den administrative klageadgangen først var uttømt etter at forsikringen ble tegnet, og at unntaket for tvist som har sammenheng med yrke eller erverv ikke kom til anvendelse i skattesaker. Foretaket opprettholdt imidlertid sitt avslag.

Sikrede anfører i det vesentlige at han må ha krav på retts hjelpdekning for tvisten mot skattemyndighetene fra det tidspunkt de administrative klagemuligheter var fullt utnyttet. På dette tidspunktet var forsikringen i kraft. Unntaket for tvist om har sammenheng med sikredes yrke eller erverv kommer ikke til anvendelse i skattetvister, jf. FSN 0248.

Forsikringsforetaket anfører i det vesentlige at sikrede ikke har krav på retts hjelpdekning for tvisten. Det fremgår av vilkårene at forsikringen gjelder for tvister som oppstår mens forsikringen er i kraft, dvs. når et fremsatt krav er bestridt. Sikrede bestred skattekravet 22.10.21, og forsikring

i foretaket ble først tegnet 8.4.24. Sikrede hadde følgelig ikke forsikring i foretaket da tvisten oppstod. Det oppstår ikke en ny tvist, med nytt tvistetidspunkt, etter at den administrative klageadgangen er uttømt. I rettshjelpssammenheng anses det fortsatt som den samme tvisten, og sikrede hadde ikke forsikring i foretaket på tvistetidspunktet. Foretaket viser til FinKN 2019-026 til støtte for sitt syn. Siden forsikringen ikke var i kraft på tvistetidspunktet, og sikrede derfor ikke har krav på dekning, kommenterer ikke foretaket nærmere på sikredes anførsel om at unntaket for tvist som har sammenheng med yrke eller erverv ikke kommer til anvendelse.

Sekretariatets konklusjon:

Nemndas sekretariat avgjorde saken i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. punkt 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold:

Spørsmålet i denne saken er om du har krav på rettshjelpdekning for tvist mot norske skattemyndigheter om gyldigheten av ligningsvedtak om bosted etter skatteloven og skatteavtale.

Forsikring omfatter rimelige og nødvendige

utgifter til rettshjelp når han er part i tvist, jf. vilkårenes pkt. 7.1. Av pkt. 7.3 fremgår følgende:

Rettshjelpsforsikringen gjelder tvister som oppstår mens forsikringen er i kraft.

Dette er også i tråd med det generelle forsikringsrettslige prinsipp om at forsikringen kun dekker skader og tap som har oppstått i forsikringstiden. I rettshjelpsforsikring betyr det at tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft.

Om 'tvist' fremgår følgende i pkt. 7.4:

Tvist oppstår når et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis, muntlig eller skriftlig.

(...)

En sak som består av flere individuelle tvistegrunnlag regnes som én tvist. En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Spørsmål om det er en eller flere tvister avgjøres etter en helhetsvurdering.

Forsikringen dekker ikke følgende, jf. pkt. 7.5:

Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.

(...)

Tvist som gjelder offentlig forvaltningssak og forvaltningsvedtak der den administrative klagemulighet ikke er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift som er pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt.

Tvist oppstått utenfor forsikringstiden

En forutsetning for å ha krav på rettshjelpdekning er at forsikringen var i kraft på tvistetidspunktet. Vi tar derfor først stilling til når tvisten oppstod. Av vilkårene fremgår det at tvist anses oppstått når et fremsatt krav blir bestridt. Dette er også i tråd med hva som er lagt til grunn i nemndspraksis.

Et vedtak om økt skatt er et krav, og din klage på vedtaket må anses som en bestridelse av dette kravet. Det må følgelig legges til grunn at tvist har oppstått ved klagen din 22.10.21.

Det er ikke slik at det kan anses som en ny tvist – og dermed legges til grunn et nytt tvistetidspunkt – etter at den administrative klageadgangen er uttømt. Det vil heller ikke anses som en ny tvist at du fremsatte krav om MAP (Mutual Agreement Procedure/gjensidige avtaleprosedyre). Det er fortsatt samme tvistetema i saken, direkte årsakssammenheng mellom det opprinnelige vedtaket og videre skritt i saken, og tvisten går mot samme motpart.

Tvisten anses oppstått første gang et fremsatt krav blir bestridt, og starttidspunktet for tvist flyttes ikke selv om tvisten utvikler seg. Et slikt syn er også lagt til grunn i nemndspraksis, jf. eksempelvis FinKN 2024-518:

Twisten i en rettshjelpforsikring er forsikringstilfellet som utløser foretakets ansvar, og en tvist oppstår første gang et fremsatt krav blir bestridt. Byggmesteren fremsatte kravet på kr 250 000 den 20.3.23. Kravet ble delvis bestridt av sikrede ved at kun deler av beløpet ble betalt, slik at tvisten dreier seg om kr 100 000. At tvisten fortsatte etter 20.3.23, herunder ved at en ny regning bestrides, medfører ikke at startpunktet for tvisten flyttes. Siden forsikringen utløp den 15.3.23, jf. drøftelsen ovenfor, var det ingen gyldig forsikring på tidspunktet da tvisten oppsto. Tvisten er derfor ikke omfattet av forsikringen.

Vi viser også til avgjørelsen som foretaket har påberopt til støtte for sitt syn, FinKN 2019-026. Avgjørelsen gjaldt krav om dagmulkt på grunnlag av et tidligere forvaltningsvedtak som sikrede bestred. Nemnda la til grunn at det var tale om samme tvist, og at tvistetidspunktet var da sikrede bestred kommunens vedtak:

Sikrede tegnet rettshjelpforsikring 29.10.16. En grunnleggende forutsetning for dekning av utgiftene under denne forsikringen er at tvisten oppsto før forsikringen ble tegnet.

Den aktuelle tvisten gjelder kommunens krav om dagmulkt. Slik nemnda forstår saken er dette kravet en direkte følge av kommunens vedtak om retting. Nemnda forstår videre sikrede slik at sikrede bestrider både pålegget om retting og den ilagte dagsmulkten. Forutsetningen for at kommunen har hjemmel til dagmulkten, er at vedtaket om retting er gyldig. I så fall må kommunens krav om dagmulkt sees som en videreføring av kravet om retting og som ledd i en og samme tvist. Dette må gjelde selv om sikrede nå anfører et annet grunnlag for at kommunen ikke har krav på dagsmulkt. Tvisten består fremdeles mellom de samme partene og springer ut av det samme forhold, nemlig vedtaket om retting.

Etter det opplyste bestred sikrede kommunens vedtak om retting den 30.8.13. I så fall utgjør dette tidspunktet for tvisten.

På bakgrunn av ovenstående mener vi det i din sak kun er tale om én tvist, og at denne har oppstått før forsikringen ble tegnet. Du har følgelig ikke krav på rettshjelpdekning for tvisten.

Etter dette finner vi at du ikke kan gis medhold.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på rettshjelpdekning for tvist mot norske skattemyndigheter.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).